

329.667

661. szám

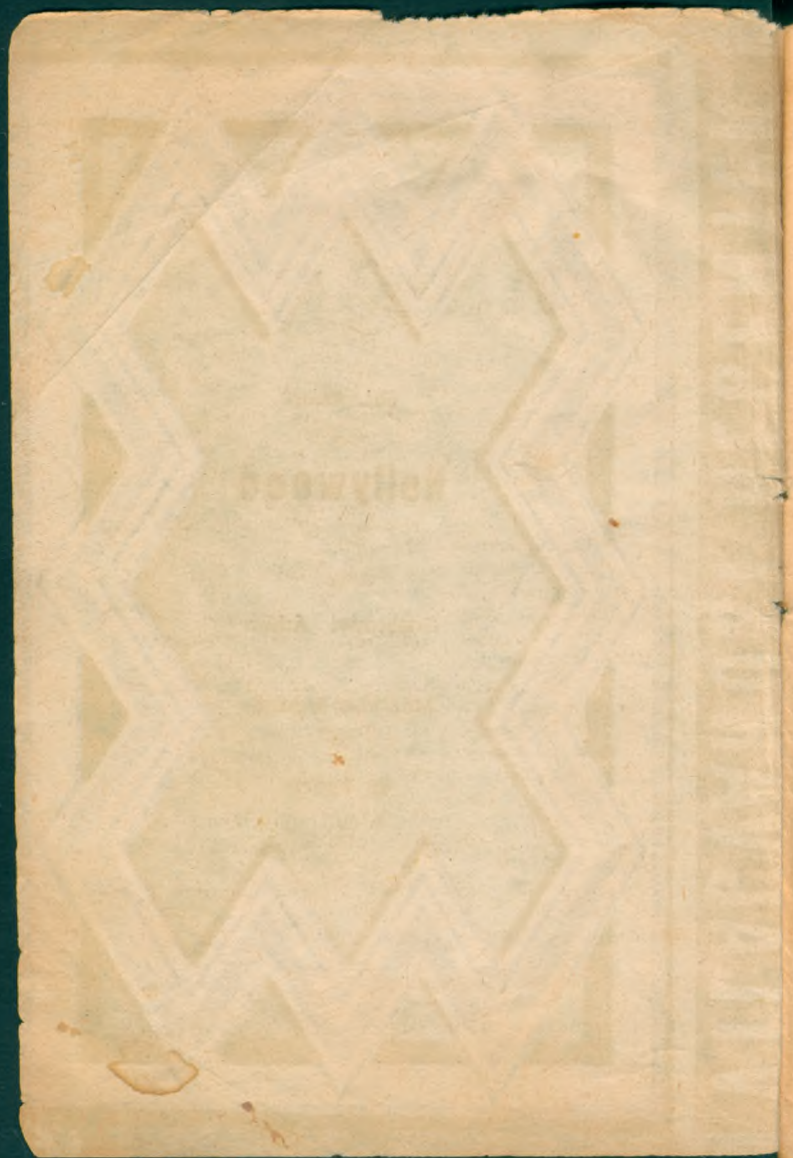
Hollywood

Irta:

Gosztonyi Ádám

Második kiadás

25 agora

329.667

GOSZTONYI ADÁM:

HOLLYWOOD!

Hollywood egyik pálmákkal szegélyezett sugár-avenuején a diszes villák között egy spanyol-típusú csinos ház húzódik meg. Lapos háztetővel, terrasszal, zöld pázsittal a ház előtt...

A ház egyik elsőemeleti szobájában egy fiatalember feküdt a pamlagon. Ernyedten, mozdulatlanul hevert ott, szemét a mennyezetre függesztve, mintha onnan várna feleletet valami kérdésre. Az arcán fáradtság, szinte kétségbeesés látszott.

A fiatalember — Loránd Béla magyar színész — most mély sóhajjal átfordult a másik oldalára. Aludni akart, elfelejteni mindent, legalább is néhány percre, vagy félóra meg szabadulni a gondoktól.

Ekkor azonban éles csöngetés vágta szét a ház csendjét és berregve, megismétlődő visitással követelte vissza az álom karjaiból a színészt.

Loránd Béla felült a pamlagon. — Ki az ördög lehet ez?... — mormolta maga elé és tétovázva nyúlt a fal felé. Az ujjaival keresgélt egy gombot, amit megnyomott, mire lent a ház ajtajának zárja berregni kezdett. Ez a berregés azt jelentette, hogy be lehet jönni, az ajtó kinyílik, csak le kell nyomni a kilincset.

Néhány pillanat múlva sapkás fiatalember lépett be Loránd Béla szobájába. A kezében táska volt. — Mit akar? — kérdezte Loránd Béla.

— A telefont jöttem leszerelni — felelte a munkás közönyös hangon, de nem barátságatlanul.

— Tessék, ott a telefon — bólintott Loránd az íróasztalon lévő szerkezet felé.

Azzal végignyújtózott a pamlagon és a fal felé fordult, mintha az egész dolog nem érdekelné. Pedig dehogy nem érdekelte. Leszerelik a telefonját! Ez a vég kezdete! Telefon

nélkül még csak reménye sem lehet az érvényesülésre Hollywoodban. Mehet vissza, szégyenszemre...

Loránd Béla tavaly még egy kis pesti színháznak volt a színésze, körüti kávéházakban ebédelt és élte a magyar színészek pénztelen életét. Ha egyszer sikerülne külföldre kijutnia! Lám, azok, akik kimentek, bár sokkal tehetségesebbek, mint ő, mind boldogultak. Legalább is a képes színházi hetilapban külföldi magyar sikerekről olvasott folyton.

— Csupa hazugság! — vigasztalta magát Loránd, mikor a nagy külföldi szerződésekről olvasott, melyet ennek a színésznek, vagy annak a színésznőnek ajánlottak fel. Irtózatosszegek szerepeltek ezekben a hírekben. Hatalmas számok és nem is pengőben, hanem valutában. Lira, font, dollár!... A felét mindig el kell hagyni és a másik felét osztani kettővel! — állapította meg magában Loránd Béla, mikor ezeket a nagy számokat olvasta, de azért ez a vigasztalás nem volt elég ahhoz, hogy az irigykedés fájdalmát tompítsa. Az ott sajgott tovább is a szívében, elkísérte haza a keskeny hotelszobába, melyet egy körüti hotel harmadik emeletén bérelt kedvezményes áron.

— Egyszer nekem is meg kellene próbálni — gondolta gyakran, míg a tükör előtt nézegette az alakját, amelyet kitűnőnek talált. — Csak egyszer kikerüljek innen! Majd megmutatom én ezeknek...

Nem mintha Pesten nem lett volna sikere. Télen két darabban is egyedül őt emelte ki a kritika, most nyáron pedig sikerült egy olyan szerepet kifogni, hogy szinte szenzációszámba ment.

Loránd tudta, hogy a nőknek tetszik, de nem értékelte túlságosra ezen a téren aratott sikereit. Ami megvolt, az nem érdekelte. Azután vágyott, ami elérhetetlennek látszott. Nagy külföldi siker, ami sok-sok pénzt jelent. Például kimenni Hollywoodba, feljutni az elsők közé és több ezer dolláros fizetést húzni hetenként.

De Loránd csak odáig jutott el, hogy egy angol nyelvtant vett. Abból tanulgatott pár napig és kezdett némi fogalmat nyerni az angol nyelv szépségeiről. A moziban többet megértett az amerikai filmekből és a magánbeszélgetésbe gyakran keverte bele büszkén azt, hogy „all right”. Közben azonban már augusztus lett, a nyár vége felé közeledett és Lo-

ránd Bélát erősen kezdte izgatni az a kérdés, hogy melyik színház fogja a szezonra leszerződteni.

Ekkor történt, hogy egy társasággal vacsorázott Budán és közben bemutatták egy nevetségesen kistermetű embernek:

— Dr. Sommer — mondta meg a nevét az idegen. Loránd figyelemre sem méltatta volna a kis embert, ha nem lett volna szó Amerikáról. De amint Amerika került szóba, Loránd Béla azonnal figyelni kezdett. Hát még amikor kiderült, hogy a kis ember színigazgató!...

Azonnal odafordult hozzá, beszélgetni kezdett vele, cigarettával kínálta, amit dr. Sommer néhány „Lucky Strike” cigarettával viszonzott. Később pezsgő is került az asztalra és Loránd Bélát valami lázas, reménykedő melegség öntötte el, amikor dr. Sommer kijelentette, hogy látta Lorándot a legutolsó nyári darabban, amiben olyan kitűnő volt...

Dr. Sommer végre kibökte a várva-várt kérdést: — Nem volna kedve kijönni Amerikába?

Lorándnak nagy nehézségébe került, hogy ne boruljon rögtön a kis ember nyakába. Sikertelen azonban megőriznie valahogy a nyugodtságát úgy, hogy tárgyalni tudott dr. Sommerrel, sőt alkudni is, amikor végre a gázsira került a szó.

Ekkor már Loránd némileg magához tért az első boldogságból. Kiderült ugyanis, hogy dr. Sommer nem valami nagy angol színházat igazgat, hanem az amerikai magyarság számára szervez színtársulatot és annak a sikerét akarja biztosítani azáltal, hogy Pestről hozat egy jobb nevű, tehetséges vendégszereplőt.

— Kérem, ez nem az első ajánlat, — mondta Loránd — amit amerikai turnéra vonatkozólag kapok, de mindig haboztam, mert nem találtam megfelelőnek a gázsit.

Dr. Sommer heti százötven dollárt ajánlott, de Loránd elégáns gesztusainak hatása alatt később felment heti kétszáz dollárra.

Loránd hamar kiszámította magában, hogy mennyi az pengőben? Többezer pengő havonta! Több, mint amit valaha is kaphatna Pesten színháznál! Igen ám, csak hogy Amerikához kell mérni az összeget! Kérdés, hogy mennyiből lehet Amerikában megélni? Hiszen ott egy dollár annyit jelent csak, mint egy pengő!

Dr. Sommer megnyugtatta Lorándot, hogy a dollár Ame-

rikában is dollár, nem pedig pengő és hogy nem heti 200 dollárból, de heti 30 dollárból is meg lehet élni.

Másnap délelőtt találkoztak újra. Dr. Sommernél már kész szerződés volt, amit Loránd aláírt. Aztán a szerződéssel a zsebében büszkén lépett ki az uccára. Szerette volna odakiáltani az egész világnak, hogy Amerikába megy.

És mintha a szerencse egyszerre sarkába szegődött volna, a következő uccasarkon Halmos, az ujságíró jött vele szemben. — Szervusz apukám — mondta neki rögtön, — jö, hogy találkoztunk. Meg vagy hiva búcsúestémre, az Abbáziába...

— Miféle búcsúestére?

— Elutazásom előtt csinálnak a barátaim egy kis búcsúestét a tiszteletemre. Leszerződtem egy amerikai turnéra...

Végre kibökte! Végre elmondhatta ő is, hogy külföldre megy! Végre róla is megírják az ujságok, hogy Amerikába szerződött...

A következő napokban lázas készülődés következett. Dr. Sommer egy hétig maradt csak Pesten s ezalatt felment Loránd Bélával az amerikai konzulátusra, ahol a bemutatott szerződés alapján megadták a művésznek járó vizumot.

Dr. Sommer aztán elutazott Pestről, Loránd pedig itt maradt a dicsőséggel és reményekkel a szívében. A nyári darab még ment Budán, de Lorándnak már nem volt kedve játszani, ami meglátszott az alakításán és hozzájárult a darab hirtelen halálához. Lorándnak most már nem volt más dolga, mint pakkolni és forgatni az angol nyelvtant, amit már le sem tett a kezéből.

— Ott van, ott van... arra... nem látod? — hallatszott mindenfelől.

A turistaosztály közönsége a hajókorláthoz tódult. Mindenki a hajó baloldalára sietett. Loránd Béla is követte a többieket és helyet szorított magának a korlát mellett.

Igen, ott volt a távolban, az acélkék víz hullámaiból kiemelkedve a Szabadság-szobor, a fáklyával a kezében, a hajó másik oldaláról viszont a távoli partot és a part csikja fölött magasba nyúló, kékes árnyékokat lehetett látni. Ezek voltak a felhőkarcolók...

A hajó lassan haladt.

Loránd türelmetlen volt, mint mindenki a hajón. Percenként jöttek a stewardok újabb rendelkezésekkel. — Tes-

sék a kis szalonba menni! Kötelező orvosi szemle. Tessék a fősteward irodájába menni a „landing card”-ért, vagyis a partraszállási kártyákért, ami nélkül senkit sem engednek le...

A hajó ekkor már állt az öbölben. Várta a „cutter”-t, a kis motorost, amely az ujságírókat, a hajótársaság hivatalnokát és a vészes hírű bevándorlási bizottság zöld egyenruhás tagjait hozza.

Megint mindenki a hajókorláthoz futott és bámuló szemmel nézték, ahogy az alacsony motoros utasai kötélhágcsón felmásznak az óriás hajóra.

A stewardok újabb rendelkezéssel jöttek és terelni kezdték az utasokat. — Készen tartani az útlevelet és az okmányokat! Mindenki az első osztályú nagy szalonba! Tessék ideállni!

Az utasok kettős sorban álltak és a sor nagyon lassan mozgott. Az első osztály óriási szalonjában, a hosszú asztal mellett az egyenruhás bizottság komoran vizsgálta az iratokat, faggatta az utasokat, míg végre rákerült az útlevélre a pecsét.

Némelyik útlevél tulajdonosának azonban intettek, hogy álljon félre.

Ezek zavart arccal ültek le egy külön elkerített helyre és látszott rajtuk, hogy nem a legkellemesebben érzik magukat. Valami baj volt az okmányok körül. Egyelőre nem hagyhatják el a hajót.

Lorándnak aggodalom járta keresztül a mellét. Végre rákerült a sor. A zöld tányérsapkás, szemüveges bevándorlási tiszt hosszadalmasan nézte az útlevelét, összehasonlította az előtte fekvő iven levő adatokkal, majd kérdezett valamit, amire Loránd azt felelte: — Yes!

Nem akarta bevallani, hogy nem tud angolul és nem érti a kérdést, inkább határozottan azt felelte hogy: yes. Ez azonban, úgy látszik, rossz felelet volt, mert a bevándorlási tiszt intett a bekerített rész felé. — Tessék odamenni és várni.

Loránd ijedten érezte, hogy baj van. Még képesek arra, hogy itt tartják a hajón, vagy Ellis Islandra viszik, ami szörnyű lenne! Nem mozdult el a bevándorlási tiszt elől, magyarázkodni akart, összeszedte minden angol tudományát és hebegni kezdett, — de kérem... én művész vagyok... amerikai turné... vendégjáték...

— Majd később — mondta a bevándorlási tiszt — majd hozatunk tolmácsot. Álljon csak oda a többiekhez!

Ekkor azonban megszólalt egy folyékony hang angolul Loránd háta mögött.

Loránd megfordult és dr. Sommert látta maga mögött. A kis színigazgató feljött a hajóra, hogy kiragadja a művészt a bevándorlási bizottság kezéből és levigye a hajóról. Úgy látszik, dr. Sommer is számított a veszéllyel, hogy a művészt véletlenül elviszik Ellis Islandra, ami nem volna túl-ságos jó reklám a színház számára. Ebben a pillanatban érkezett — és éppen legjobbkor.

A bevándorlási biztos végighallgatta dr. Sommert, aki okmányokat, szerződéseket mutatott, aztán végre ráütötte a pecsétet a színész partraszállási kártyájára.

Loránd Béla nagyot lélegzett, kihúzta magát és ment le dr. Sommer oldalán a hajóhídon.

Vége itt volt Newyorkban.

De nem sokat látott a városból, mert dr. Sommer azonnal taxiba ültette és vitte magával az East Side-ra. — Bemutatom a társulat többi tagjának — mondta Lorándnak, aki érezte, hogy hiába volna minden ellenkezés.

A társulat többi tagja szintén magyar színész volt, de kevés volt köztük, aki Magyarországon jelentős sikert ért volna el.

A színészek a próbateremben gyülekeztek. Loránd ámulva látta, hogy a „színház”, amiben játszani fog, közepes nagyságú egyleti gyűlésterem, amelynek színpada is van. A színpad alatt sem kell valamilyen komoly színpadot képzelni, inkább csak olyan bedíszletezett pódiumot, amilyeneken az amatőrök szoktak játszani.

Lorándnak keserű lett a szájíze. Nem akart veszekedni dr. Sommerrel, de félrehívta később. — Hiszen maga azt mondta, hogy a Broadvayn fogunk játszani!

— Persze, minden szezónban csinálunk egyszer egy disz- előadást, amikor kibérelünk a Broadwayn egy üres színházat. Különben itt játszunk hetenkint háromszor...

— És a hét másik három napján?

— Akkor kimegyünk a közeli kisebb városokba, ahol magyarok is laknak. Passaicra, Newarkra, New Brunswickra...

— Ezt értette maga turné alatt?

— Nem. Később nagy turnéra megyünk egész Csikágóig.

Meglátogatunk minden várost, ahol magyarok vannak, még a kis bányafalukat is.

Loránd nem tudott mit felelni, de rossz sejtelmek támadtak. Mászt várt Amerikától, másként képzelte a dolgot. Az igaz, hogy a Broadway — ahová este az egyik helyi magyar színész kíséretében elment, olyan ragyogó volt, mint képzelte, dehát mit ért ezzel, ha neki a magyar egyleti teremben kell játszania? És ki tudja, hogyan fog menni az egész vállalkozás? Talán meg sem fogja kapni a szerződésben kikötött gázsit dr. Sommertől.

Loránd szomorúan ment vissza a kollégával a Broadwayről a Yorkville városrészbe, ahol a magyarság zöme lakott.

Másnap próba volt az első darabból, amit Loránd már Pesten is játszott. De milyen más volt ez itten! A zenekar mindössze három tagból állt. Egy sereg szereplőt ki kellett húzni, mert a társulatnak kevés tagja volt. Viszont a kis színpadon sem fértek el egyszerre többen, mint hárman.

A hét végén azonban Loránd megkapta a kétszáz dollárt, ami jobb kedvre hangolta. A következő héten is megkapta a gázsiját. Hiszen volt siker, a kis színház megtelt és az amerikai magyarok lelkesen tapsoltak a vendégművésznek.

Loránd a következő hetekben már bankba vitte a pénzét. Soha azelőtt nem volt bankban pénze, de most nem tehetett egyebet, minthogy a bankba rakta, hacsak nem akarta a százdollárosokat magánál hordani. Loránd kezdte érezni, hogy Amerikában van és hogy akkor se menne gazdag ember számba, ha tizszer, vagy százszor ennyi pénze volna. Mindenesetre elhatározta, hogy összegyűjti a pénzt, mert hiszen csak vendégképpen van itt, nem akar örökké itt maradni. A pénzt hazaviszi majd Pestre, legalább anyagiakban kimutatható jele legyen amerikai sikerének. Az erkölcsi sikert majd hozzáhazudja, majd elmeséli a kollégáknak a művészklubban, hogy a legnagyobb Broadway színházban játszott.

Valóban, karácsony felé dr. Sommer kibérelt egy színházat a Broadwayn és egy vasárnap gálaelőadás volt háromdolláros helyárák mellett. Az előadás fényesen sikerült.

Dr. Sommer közölte vele, hogy most kimennek vidékre, a nagy turnéra, városról-városra dolgozva, elmennek egész Csikágóig, onnan pedig vissza Newyorkba, így tehát kétszer aratnak le majd minden várost. Lorándnak ekkor már nem volt kedve visszamenni Magyarországra.

Néhányezer dollárja volt együtt és arra gondolt, hogy mi lenne, ha szerencsét próbálna Hollywoodban? Milyen szenzációs dolog volna, ha sikerülne betörnie a film elzárt területére. Egyetlen sikerült film-szerep megcsinálhatná a karrierjét. Igen, egyetlen lendülettel felkerülhetne a világ-siker ormára.

— Chicagó fele úton van Newyork és Hollywood között — mondta neki Bartos, egy magyar ujságíró, akivel közben megbarátkozott. Közölte vele tervét, hogy Hollywoodba szeretne menni.

— Legjobb, — tanácsolta Bartos, — ha Csikágóban kiválik a társulattól és tovább megy Hollywoodba egyedül. Illetve nem is egyedül, mert én szívesen mennék magával. Önnek ugyanis szüksége van egy titkárra, ha Hollywoodban bármihez akar fogni. Hiszen nem is tud jól angolul.

— Igaz — hagyta helyben Loránd, neki feküdt az angolnak. Bartos tanította.

Csikágóban nem sikerültek az előadások. Dr. Sommer a helyi viszonyokat okolta.

Később azt az indítványt vetette fel, hogy Loránd leszállított gázsiért játssza végig a turné hátralévő részét.

— Azt már nem — vágta vissza Loránd, aki örült, hogy nem kell megszegnie a szerződését és nem kell visszamennie dr. Sommer-rel Newyorkba, hanem megszabadulhat tőle egyszerű kis veszekedés árán is.

Igy is történt.

Este nagy tanácskozást rendezett Bartossal. — Hogy megyünk innen Hollywoodba? Vonaton, autóbuszon, repülőgépen?

Bartos azt tanácsolta, hogy vegyenek egy autót és menjenek azon. Ezer dollárért gyönyörű autót lehet kapni, a benzin ára sokkal kevesebb, mint két személy útiköltsége a vonaton, azonkívül az autó is megmarad. Hollywoodban úgysem létezhetik valamirevaló ember autó nélkül.

Egy hét múlva elindultak autón Hollywood felé.

Végre Hollywoodban volt.

Loránd szeme csillogott, mikor végigautóztak a széles boulevardokon, amelyeket pálmafák szegélyeztek.

—Hol vannak a stúdiók?

Bartos, aki az autót vezette, volt már Hollywoodban és így tudta, hogy merre vannak a különböző filmtársaságok műtermei. Körülautózták a hatalmas stúdiótelepeket, aztán

visszahajtottak a városba lakást keresni. Bartos azt ajánlotta, hogy vegyenek ki egy egész házat. Hollywoodban az a szokás, hogy mindenki a saját házában lakik.

— Ha Hollywoodban vagy, élj úgy, mint a hollywoodiak!

A lakbérek olcsók és száz dollárért havonta már gyönyörű nyolc- vagy akár tizszobás házat is lehet bérelni kerttel, garázzsal és minden egyébgel együtt. Bútort is lehet venni, akár részletfizetésre, akár pedig bérelni. Fűteni szerencsére nem kell, mert komoly tél nincs, a hőmérő mindig tavaszt mutat.

Természetesen szolgaszemélyzetet is kell tartani. Egy inast, egy gazdasszonyt, vagy pedig szakácsot. A szakács előkelőbb, mint a szakácsnő és az inasban az az elegáns, ha japán, vagy legalább is kínai.

Mindez persze befektetést jelent, de ez vele jár az üzlettel. Meg kell reszkizni. Hollywoodban nem lehet szerényen élni, lenézik az embert.

— Úgy kell élni, mítha máris ezer dollár heti gázsit húznál. Nem szabad mutatni, hogy számít a pénz, lépést kell tartani a kartásakkal.

Loránd belátta, hogy Bartosnak igaza van. Később, amikor felkereste azokat a művészeket, akikkel valaha találkozott Európában, látta, hogy azok mind ugyanazt az elvet vallják.

Bartos sorba látogatta a művészkollégákat, akikhez hozzá tudott férkőzni, de mindez nem sokra vezetett. Egy társaságban bemutatták a nagy német rendezőnek is, aki rendkívül népszerű volt Hollywoodban, de a nagy rendező kezesztülnezt Lorádon. Pár percig beszélgetett vele és ott hagyta, mielőtt komoly mederbe terelődhetett volna a beszélgetés.

A leggyakrabban Vargához, a magyar filmíróhoz járt Loránd. Varga legalább jó tanácsokat adott. Így például azt tanácsolta Lorándnak, hogy ha arra kerül a sor, ne fogadjon el valami kis karakterszerepet. A filmműtermekben ugyanis lajstromot vezetnek a színészekről és osztályozzák őket. Ha valakit egyszer beskatulyáznak egy szerény szerepkörbe, akkor onnan úgyszólván lehetetlenség kimászni. Akkor ott marad az illető egész életén keresztül, mert nincs alkalma megmutatni, hogy mit tud.

— Az a fontos, — mondta Varga, — hogy ne add olcsón magad. Ki kell tartani. Ezek az után futnak, akit nehéz megkapni.

Loránd megköszönte a tanácsot és megette a vacsorát, amit Varga felesége személyesen főzött. Az igaz, hogy három szakácsnő is segített, de Mária, a háziasszony, maga is kiment néha a konyhába, valószínűleg csak azért, hogy eldicsekedhessék a vendégseregnek a főztjével. Ez hozzátartozott Vargáék életrendjéhez. Nagy házat vittek, ragyogó vacsorákat adtak, ami egyik alapja volt Varga karrierjének. Ezeken a vacsorákon, amiken Hollywood előkelősége jelent meg, sok összeköttetés jött létre.

Lorándnak azonban egyelőre a jó tanácsokon kívül semmi egyéb nem jutott. Senki nem kérdezte, hogy hajlandó-e fellépni és mennyit kér egy filmszereplésért? Pedig Lorándnak már kezdett fogyni a pénze. Már az utolsó ezrest váltotta fel.

— Mi lesz? — kérdezte Bartostól — szeretnék valami eredményt látni. Ez így nem mehet tovább. Elvégre nekem is vannak idegeim.

— Beszéltem a Victoria-filmtársaság produkció menedzserével, — mondta Bartos — ő pedig beszélni fog a fiatal Barthtal, az elnökkel. Ha Barthot sikerül megfőzni, akkor minden rendben van. Barth ma nagyhatalom Hollywoodban.

Bartos néhány napig még szaladgált, aztán egy nap örömtől sugárzó arccal jelentette, hogy a Victoria elnöke, a fiatal Barth hajlandó bemutatkozó látogatásra fogadni Loránd Bélát, az európai színművészt.

Levelet is mutatott, amelyben a fogadás időpontja dél előtt tizenegy órára volt kitűzve.

Loránd hajszálnyi pontossággal érkezett meg másnap dél előtt tizenegy órakor a Victoria filmvállalat épületéhez. Már a portásnak fel kellett mutatnia a levelet, hogy beengedjék, azután pedig két titkáron és egy titkárnőn kellett keresztülvergődnie, amíg bejutott a mindenható Barth — előszobájába.

Már egy félórája várt ott és még mindig nem tudott bejutni. Loránd bosszankodott és kezdett ideges lenni. Végre nyílt az ajtó és a hirtelenszöke titkárnő intett Lorándnak, hogy bemehet.

A sima, nagy íróasztal mögött egy sovány, nyegle fiatal ember ült. Ez volt ifjabb Barth, a nagy Barth fia, aki néhány év óta az egész nagy Victoria filmvállalatot vezette.

Nem lehetett sokkal több huszonöt évesnél, de úgy ült ott a karosszékekben, olyan fölényel, mint aki tudatában van

annak, hogy milyen hatalom van a kezében. Szárazon s hűvösen mondta Lorándnak: — Tessék helyet foglalni.

Cigarettára gyujtott, de nem kínálta meg Lorándot, hanem úgy kérdezte tőle a cigaretta füst mögül, mintha nem is egy híres művésszel, hanem egy kezdő ripaccsal beszélne. — Hol játszott azelőtt?

Lorándnak az arcába szaladt a vér. Szeretett volna valami gorombaságot mondani, vagy legalább is gőgösen felvetni a fejét, sarkon fordulni és kimenni innen, dehát a jövőjéről volt szó, a karrierjéről!

Megemlítette a budapesti színházakat, ahol eddig játszott. De ifjabb Barth arcán nem látszott semmi megilletődés.

Loránd nem tudta, hogy a kívánt hatást még azzal sem érte volna el, ha azt hazudta volna, hogy a Broadwayn játszott legutóbb. A filmvezérnek csak akkor imponált volna, ha egy másik filmtársulatot említhetett volna. De Lorándnak még nem voltak filmsikerei, amikre hivatkozhatott volna.

Ifjabb Barth még beszélt vele néhány szót, aztán közönyösen, kimérten mondta: — Kérem... majd megpróbáljuk magával...

Loránd el volt bocsátva.

Pár nap mulva levelet kapott a Victoria társaságtól. Az állt benne, hogy jelentkezhetik próbafelvételre.

Loránd aznap este megmutatta a levelet Vargának, aki azt mondta: — Elmehetsz a próbafelvételre, de nincs sok értelme. Ezek a próbafelvételek többnyire rosszul sikerülnek. Rendszerint azért, mert nem elsőrendű fotografusokkal csináltatják. A producer nem sokat törődik vele, a rendező meg sem nézi a felvételt és a legritkább eset, hogy valakire valami jó származik belőle.

Loránd habozott, aztán mégis elment a próbafelvételre. Szerette volna látni a filmet, kíváncsi volt rá, de nem mutatták meg neki. Mikor elment a Victoria studióból, már sajnálta, hogy belement az egész próbafelvételbe ilyen körülmények között. Vargának igaza volt, nem lesz belőle semmi.

Pedig már erősen fogytán volt a pénze. Még két hétig van kitartása, aztán le kell építeni mindent. El kell bocsátani az inast, a szakácsot. Természetesen Bartostól is el kell válnia.

Loránd két hét mulva elbocsátotta az inast, a szakácsot és Bartost. Aztán eladta féláron az autót, amit az utolsó időkben

már maga vezetett. Az utolsó pár száz dollárhoz már nem mert nyúlni. Ez már csak arra volt elég, hogy vissza vergődjön Newyorkba és onnan Budapestre... Megbukva, szégyenszemre, pénztelenül, siker nélkül.

Még húzta két hétig. Az utolsó havi lakbért már nem tudta kifizetni. Persze, a telefonszámlát sem fizette. És most itt a szerelő és elviszik a telefonját! Az utolsó szálat, amely a világhoz köti, Hollywoodhoz, a sikerhez. Eddig még reménykedhetett abban, hogy megszólal a telefon és hívják a Victoria studióba...

—Ez a halál! Holnap indulhatok vissza! Mehetek vissza letörve Pestre — gondolta magában, ahogy a szerelőt nézte, aki avatott kézzel szedte ki a csavarokat, amelyek a telefon-apparátus szekrénykáját a falhoz erősítették.

Még egy csavar és a szekrényke lekerül a falról...

Ekkor a telefon berregni kezdett.

— Bizonyára a központ jelez — gondolta magában Loránd — máskülönben a készülék már nem működhet.

A szerelő a füléhez emelte a kagylót, aztán intett Lorándnak. — Önnek szól!

— Nekem? — mondta csodálkozva Loránd — de hiszen a készülék már nem működhet... hiszen alig tarja egy szög a falon.

— Csoda — felelte a szerelő — és jólelkűen mosolygott.

— Tessék csak átvenni a kagylót!

Loránd a füléhez tette a kagylót. Egy női hangot hallott.

— Hallo! Loránd?

— Igen. És ott?

— Mária. Nem ismeri meg a hangomat?

Persze, most már megismerte. Varga Mária volt, az író felesége, a vacsoráiról híres Mária.

— Ide hallgasson, Loránd — mondta Mária parancsoló hangon. — Ma este eljön hozzánk vacsorára.

— Oh, nagyon köszönöm a meghívást — mondta Loránd fáradtan — de...

— Semmi „de” — pattogott Mária — és ne mondja, hogy más programja volt ma estére. Mindennél fontosabb, hogy ma este eljöjjön. Vágja szmokingba magát és legyen itt nyolc órára. Kitűnő társaságot fog itt találni. Többek között itt lesz Gloria Marlow is...

Gloria Marlow nagy név volt! A legnagyobb sztárok egyike.

— Nézze, Loránd — mondta Mária a telefonba — igazán

nem mulaszthatja el az alkalmat, hogy megismerkedjék Gloria Marlow-val. Egymás mellé fogom magukat ülettni...

— Köszönöm — mondta Loránd. — El fogok menni. És köszönöm, hogy idejekorán hívott. Ha egy perccel később hív... nem lettem volna itthon... el akartam menni kirándulásra....

Loránd nem értette tisztán a dolgot. Mért hívta meg Mária? Hiszen eddig Varga házában nem kapott egyebet, mint tanácsot. Lehet, hogy Varga tudott volna segíteni rajta, de nem akart, mert tulajdonképpen önző, rideg lélek. Mária ugyan mindig szíves volt hozzá, de sose törődött mással, mint az ura karrierjével! Ami természetes is... Azért adta a fényes vacsorákat, azért volt szíves mindenkinek, mert azt a politikát vallotta, hogy nem lehet tudni, ki mikor használhat?

— Mért volt éppen rám szükségük, mint vendégre? — tépelődött Loránd, amíg a taxi Vargáék házához vitte — hiszen a legjobb nevek szerepelnek az estélyeiken, mindenki szívesen jár hozzájuk...

Arra egy percre sem gondolt Loránd, hogy Mária neki akar valami szívesiséget tenni.

Amikor belépett a házba, már ragyogó vendégsereg volt együtt. Loránd Máriához ment és az első üdvözlő szavak után, mikor egy pillanatig egyedül maradtak, megkérdezte tőle:

—Mondja, Mária, de őszintén, minek köszönhetem a meghívást?

Mária elpirult és zavartan mondta. — Ugyan, Loránd, hát nem hívtuk meg eddig is?

Lorándban valami dacos őszinteség gyült össze és mosolyogva, de cinikusan mondta:

— Nem, Mária, nem hívtak meg. Az utolsó időkben elhanyagoltak. Nem azért mondom, mintha haragudnék érte, csak az őszinteség kedvéért. Sajnos, be kell vallanom, hogy nekem nem sikerült úgy Hollywood, ahogy reméltem. Tehát nem is csodálom, hogy az utolsó időkben elhanyagoltak. Szóval, minek köszönhetem ezt a meghívást...

Mária nevetett. — Nézze, Loránd, ha maga őszinte, én is őszinte leszek. Számunkra nagy esemény, hogy Gloria Marlow elfogadta a meghívást. Eddig semmiféle meghívást nem

fogadott el és éppen ez a megközelíthetetlenség adja meg az értéket. Most végre úgy volt, hogy eljön, de ekkor kiderült, hogy a meghívottak között van valaki, aki Gloriának nem szimpatikus. Egy másik sztár...

— Sejttem, kicsoda — mosolygott Loránd.

— Akkor ne említsük — folytatta Mária — a lényeg az, hogy az illető éppen Gloria Marlow mellett ült volna. Az illető szerencsére jókorán megtudta a dolgot, előre megsértődött és lemondott. Kellett tehát valakit keresni, egy semleges személyt és én magára gondoltam. Úgy-e, őszinte vagyok? De egyben figyelmeztetem arra is, hogy okosan viselkedjék. Ha magának sikerül Gloria Marlow rokonszenvért megnyerni, az sokat lendíthet a maga ügyén.

— Tudom, tudom... — mosolygott Loránd — a további instrukciókat elengedem. Mindenesetre annyi hasznom már van a dologból, hogy Gloria Marlow-val együtt vacsorázhatom. De nem hiszem, hogy egyéb jó háramlik az ügyből.

— Az magától függ! De vigyázzon, itt jön Gloria Marlow...

A teremben mindenki elhallgatott. Gloria Marlow úgy lépett be, ahogy a szinpadon a királynők szoktak megjelenni.

Loránd Béla ránézett és megállapította róla az első percben, hogy szebb, mint a filmen, mely nem adja vissza a bőr színét, az ajkak üdéségét, mikor a lélegzet szalad rajta át, mint a virág fölött a szellő. Valami ezüstös estélyi ruhában volt Gloria, amely könnyű és izmos testének minden izgató hajlását elárulta.

— Ebbe a nőbe szerelmes tudnék lenni, úgy mint egy kisdiák — gondolta magában Loránd Béla, aki nem egyszer csodálta már a filmen is Gloria Marlow-ot — észvesztően szép! Dehát, igazán kevés reményem lehet...

És Loránd Bélát, aki Pesten nőhódítónak képzelte magát, most egyszerre csüggedtség fogta el. Talán azért, mert látta, hogy Gloria Marlowot egy pillanat alatt egész gyűrű fogja körül, amely férfiakból áll, akik mindegyike gazdagabb, vagy híresebb, mint ő. Pedig ez olyan alkalom, ami egyszer adódik az életben. Ha sikerülne Gloria Marlow figyelmét magára irányítani... ha megtetszene neki... a nagy Marlow-nak csak egy szavába kerülne és Loránd Béla szerepet kapna és megnyílna előtte az út a karrier felé...

Mária odament Gloria Marlowhoz, beszélgetett vele és sorba mutatta be neki a vendégeket. Loránd látta, hogy

feléje közelednek s mindjárt odaérnek hozzá. Gloria Marlow egy-két szóval fog végezni vele is, mint a többiekkel.

A kétségbeesés sugalta az ötletet Lorándnak, aki egy pillanat alatt elhatározta magát. — Hideg leszek és fölényes. Ugyis elvesztem a csatát.

Mária már ott állt mellettük és bemutatta őket egymásnak. — Mr. Béla Loránd.

A nő gépiesen mosolygott. A szeme közönyösen siklott el a férfi arcán, mint aki tudja, hogy a következő pillanatban egy másik jelentéktelen embert mutatnak majd be neki. Loránd érezte, hogy most mondania kell valamit, amire a nő felfigyel.

Közönyös arccal kérdezte Gloria Marlowtól:

— Ön a filmen játszik, úgyebár?

Gloria meglepetve nézett rá. — Mi ez? — kérdezte a pillantása — megőrült ez az ember? Nem hallotta a nevemet? Vagy viccel?

Gloria Marlow elvörösödött. Aztán lebigyesztette az ajkát és sértődötten mondta: — Igen! Néha...

Aztán ment tovább. Férfiak szegődtek a nyomába.

Loránd odalépett Máriához. — Maga milyen ragyogó ma este.

Mária meglepetve nézett rá. A férfiak közül egy sem mondta ezt neki ma este. Mindenki Gloriával volt elfoglalva. Gloria volt a nap és a többiek az apró csillagok, amelyek nem látszanak, mikor a nap ragyog.

Mária hálás pillantással jutalmazta Lorándot.

— Maga milyen kedves, Loránd. De nézze, nem akarom rontani az esélyeit. Láttam, hogy alig beszélt pár szót Gloriával, menjen, udvaroljon neki.

— Nem érdekel — mondta Loránd, — csodálatos, de egyáltalában nem hat rám. A szépségen kívül sok más dolog is szükséges, hogy vonzóvá legyen egy nő...

Mária megfogta Loránd kezét. — Maga ritka emberpédány, Loránd. Jöjjön, bemutatom a többi hölgynek, akikkel tíz perc óta, amióta Gloria itt van, senki sem foglalkozik. A férfiak szörnyűek. Mind Gloria körül tolonganak. De maga kivétel...

Mária egymásután mutatta be Lorándot vagy tíz nőnek. Voltak köztük csúnyák és kevésbé csúnyák is. Gloria Marlowhoz egyet sem lehetett volna hasonlítani. De Loránd nem akart összehasonlításra gondolni. Nem is nézett Gloria felé,

csak elmondta mindegyik nőnek külön azt, amit az előbb Máriának mondott.

Csakhamar egész női gyűrű vette körül Lorándot.

— Milyen édes ember — mondta egy pirosruhás hölgy Lorándról a háta mögött, de majdnem egész hangosan, — hiába, csak az európai férfiakban van finomság és izlés.

Ebben a pillanatban Gloria Marlow arra nézett. Láta a női gyűrűt és közepében Lorándot.

Tíz perc múlva megkezdődött a vacsora. Loránd odakerült Gloria Marlow mellé, ő ült a sztár baloldalán. A jobboldalon őszhajú gentleman ült, egy régi filmszínész, aki híres volt előkelő modoráról.

Gloria finoman evett, néha csendesen beszélgetett a jobboldalon ülő szomszédal, de egyszer sem nézett balra az egész vacsora alatt. Úgy viselkedett, mintha baloldalt nem ült volna mellette senki.

A tortánál azonban váratlanul mégis odafordult Lorándhoz. Úgy kérdezte tőle, mintha Loránd eddig nem is lett volna a szobában, csak most ült volna mellé és a bemutatkozás óta most látták volna meg először egymást.

— A bemutatkozáskor nem értettem a nevét...

— Loránd Béla.

— Ön micsoda? Író?

— Miért gondolja, hogy író vagyok?

— Oh, azok szoktak... néha... olyan fricsán...

Nem fejezte be a mondatot. Loránd nyugodtan nézett rá. — Nem találta el. Színész vagyok.

— Ah, színész!

Gloria Marlow most egész feléje fordult és végignézett rajta, mintha vizsgálná. Aztán kimondta, amit gondolt. — Azt hiszem, jó filmarca van. Ki hozatta ki ide, Hollywoodba?

— Nem hozatott senki. Magam jöttem. Csak látogatóba.

— Volt már próbafelvétele?

— Nem — felelte Loránd habozás nélkül. Nyugodtan és fölényesen beszélt. — Nem szándéksom egyáltalán filmen játszani. Elismerem, hogy a film is művészet, de nem hiszem, hogy nekem való. A színpad az igazi.

Gloria Marlow pillantásában megint megjelent az a kérdő csodálkozás. Mintha most azt kérdezte volna: — Mi van ezzel az emberrel? Bolond ez, vagy hazudik, vagy mind a kettő? Nem lehet ezzel az emberrel tisztába jönni?...

A kétkedő, kutató pillantást a következő percben mosoly váltotta fel. De ez a mosoly hideg volt, szinte a sértődés mosolya.

— Kár — mondta Gloria Marlow —, hogy nem akar filmen játszani! Segíthettem volna, ha kedve lett volna megpróbálni...

— Köszönöm — mondta Loránd, de magában úgy érezte, hogy valami helyrehozhatatlan számárságot csinált. Gloria ugyanis felállt. A vacsorának vége volt és Gloria anélkül, hogy egy pillantást vetett volna Lorándra, felkelt az asztal mellől. A következő pillanatban férfigyűrű vette körül...

Loránd hideg arccal ült még egy pár pillanatig az asztal mellett, cigarettára gyújtott és igyekezett palástolni a kétségbeesést, amit érzett.

— Megint eldobtam magamtól egy jó alkalmat. Talán egy életre szóló alkalmat. Túljátszottam a dolgot. Egy ostoba póz kedvéért talán egy karriert löktem el magamtól. És egy ragyogó nőt. Soha többé az életben nem jön vissza ez az alkalom. Mikor kerülök én megint Gloria Marlow közelébe? Soha...!

A vacsora után Gloria Marlow még tíz percig maradt, aztán emlegetni kezdte, hogy másnap délelőtt a studióba kell mennie és nem maradhat tovább.

Erre a többi vendég is széledni kezdett. Gloria Marlow a kijárat közelében állt, amikor Loránd arra ment. Gloria hirtelen odafordult hozzá és a kezét nyújtotta. — A jövő héten — mondta azon a különös, bűgő hangon, amit Loránd a filmekről olyan jól ismert, de ami a valóságban még mámorítóbban hangzott — visszaadom Máriának a vacsorát. Ön is meg van hiva...

Loránd úgy érezte, mintha villanyáram rázta volna meg a testét, amíg Gloria kezét a kezében tartotta. De ez csak egy pillanatig tartott. Aztán Gloria az őszhajú apaszínész kíséretében kisuhan az ajtón.

Loránd állva maradt és bámulva nézett utána. Most Mária lépett oda hozzá és félrevonta. Máriának egészen ki volt pirulva az arca és sugárzó szemekkel mondta:

— Képzeld, Gloria Marlow vacsorát ad a jövő szerdán. Ez óriási dolog Hollywoodban. Eddig még sohasem történt meg. Visszaadja a vacsorámat. Mindenki meg fog pukkadni.

Ja igen, Gloria említette, hogy magát is hozzam el. Mondja, mit csinált maga ezzel a nővel...?

★

— És hogy tetszik magának Hollywood? — kérdezte Gloria Marlow.

Loránd ott ült előtte egy alacsony zsámolyon. Felnézett a nőre: — Őszintén szólva — mondta Loránd — ma este kezd nagyon, nagyon tetszeni...

Gloria mosolygott. A szoba tele volt vendégekkel, de senki sem zavarta őket. — Látja, jól áll magának, ha bókol. Így illik egy európai férfinak.

— Nem szoktam bókolni. Rendszerint kellemetlenül őszinte vagyok.

— Nem kellemetlenül. Maga túlságosan jóképű és kedves ahhoz.

— Köszönöm. Most már tökéletes a hollywoodi kirándulásom sikere. Ha egyszer Gloria Marlow megállapította rólam, hogy jóképű fiú vagyok! Megengedi, hogy megkábelezsem ezt Budapestre? Szenzációként fogják leközölni az összes ujságok és egyszerre nagy fiú leszek...

Gloria nevetett. — Maga igazán színész. És hozzá tehetséges. Megemlítem magát Stewartnak!

Dick Stewartról, a híres rendezőről, már sokat hallott Loránd. Ő rendezte Gloria Marlow filmjeit, többek között azt is, amelyet, mint az év legjobb képét, aranyéremmel jutalmazott a Mozi Művészeti Akadémia...

Egy néger cseléd lány feketekávét szervírozott fel. Gloria körbejárt a vendégei között. Egyszer csak egy vaskos, érdes hangú férfi lépett oda Lorándhoz. Dick Stewart volt, a rendező...

Gloria említette, hogy maga színész...

— Állítólag — mosolygott Loránd, aki elhatározta rögtön, hogy nem engedi lekezelni magát. Meg kell tartani a fölényt, még Dick Stewarttal szemben is, aki híres a nyers modorról.

— Hol játszott eddig? — kérdezte Stewart.

Megint ugyanaz a kérdés! Hát mit számít az, hogy hol játszott eddig!

— Hát játszottam néhány színházban! De az szót sem érdemel. Beszéljünk inkább valami másról, Mr. Stewart. Mi a kedvenc sportja?

Dick Stewart csodálkozva nézett rá.

Ekkor odalépett hozzájuk Gloria Marlow.

— Mit szól hozzá, Dick? Úgy-e, barátunk pontosan az a típus, amit mondtam. Jó lenne az új képben André szerepére. Azt hiszem, nagyszerűen tudnék vele játszani. Épp így képzeltem el André...

— Hm... — mondta Stewart dörmögő hangon Lorándnak és a szava úgy hangzott, mintha tele lenne bizalmatlansággal — jöjjön majd ki valamelyik nap a telepre. Csinálunk egy-két próbafelvételt.

Lorándnak végigfutott az agyán a Victoria-telepen lezajlott próbafelvétel emléke. Eszébe jutott, amit annak idején Varga tanácsolt. — Az a fontos, hogy ne add olcsón magad. Ezek azok után futnak, akiket nehéz megkapni...

— Sajnálom, — felelte nyugodtan Stewartnak — de nem hiszem, hogy érdemes lenne próbafelvételt venni rólam. Ugyanis szerződés szólít vissza a Burg-színházhoz Bécsbe...

Stewart arcán meglepetés tükröződött. Hozzá volt szokva, hogy az ujonnan jött színészek már egy próbafelvétel lehetőségén is kapva kapnak. De ez itt, úgy látszik, más fából van faragva...

Loránd érezte a rendező hallgatásán, hogy miket gondol. Diadalmas örömet érzett és nagy erőfeszítésébe került, hogy ne árulja el magát.

Most Gloria szólt közbe a rendező felé fordulva. — Van egy ötletem, Dick. Holnap forgatjuk azt a jelenetet, mikor megérkezem s leszállok a hajóról. Adjon Mr. Lorándnak egy kisebb szerepet egyelőre. Mondjuk, annak a riporternek a szerepét, aki utánam szalad a hajóhidon és kérdésekkel zaklat. Egy ilyen kis szerepből sokkal hamarabb kiderül, mint száz próbafelvételből, hogy a barátunknak milyen film-lehetőségei vannak.

Stewart bólintott. — Helyes. Úgyis kerestem valakit erre a szerepre. Legyen holnap a telepen, Mr. Loránd. Reggel kilenckor, kérem. A tizenkettes számú szinpadon...

Gloria belekarolt Lorándba. — Látta már a kertemet...? Ilyenkor este ugyan nem lehet sokat látni, de legalább holdfény van...

Lementek a terrasról a kertbe. Lorándnak az volt az érzése, hogy a lába bizonytalanul éri a földet. Ott volt a karján

Gloria Marlow és hozzásimult. Loránd lenézett Gloria Marlow arcára és látta, hogy a szeme különösen csillog.

— Mondja, — szólalt meg lassan különös, bűgő hangján Gloria — mondja meg most őszintén... Úgy-e, csak komédia volt?

— Micsoda?

— A fölénye. Az egész viselkedése. Tudja, amikor először találkoztunk...

Loránd habozott. Nem lehet hazudni tovább, nem mondhatja, hogy akkor őszinte volt, mert nem is igaz és csak fájdalmat okozna vele. Tréfás arccal felelt. — Lám, azt hittem, hogy jó színész vagyok. Úgylátszik, hogy rosszul játszottam!

— Tudta, hogy ki vagyok, még mielőtt bemutattak, úgy-e?

Lorándnak most egyszerre forrón őszinte lett a hangja. — Tudtam, kedves. Az első filmjétől kezdve, mindegyikben megnéztem. És azóta még sokszor láttam, nemcsak a filmjeiben, de az álmaimban is. Tudtam, hogy a legragyogóbb, a legkiváncsabb, a legdrágább, a legistenibb nő, akinek árnyéka valaha megjelent az ezüstvásznon... De édes, tudta volna maga, hogy én ki vagyok? Hiába mutattak volna be, maga másnap már arra sem emlékezett volna, hogy létezem. Valahogy fel kellett keltenem a figyelmét. Színjáték volt az egész, persze, hogy komédiáztam! De sikerült! Vagy talán nem játszottam jól? Nem voltam elég jó?

— De igen — felelte halkan, furcsa kis mosollyal Gloria — elég tehetséges volt...

Erősen rátámaszkodott Loránd karjára, az ajka félig kinyílt és nehezen lélegzett.

Loránd heves vágyat érzett, hogy átölelje és egy csókkal zárja le az ajkát. De hirtelen az jutott az eszébe. — Nem szabad. Még nem! Ha belehalok, akkor sem...

Hangosan csak annyit mondott: — Kezd hűvös lenni, Gloria. Megfázik. Menjünk be.

Loránd másnap reggel korán kelt fel. Kilenc órára kint kellett lennie a telepen, a tizenkettes számú színpadon. Hét órakor kiugrott az ágyból és lázas gyorsasággal öltözködött. Kocsija nem volt és nem tudta, hogy a telep messze van. Villanyoson ment ki, de a telep előtt pár uccával leszállt és beült egy taxiba. Ne lássa a portás, hogy gyalog érkezik...

A telepen csakhamar megtalálta az öltözőket. A maszkirozó ember a statisztákat készítette ki. Loránd tudta, hogy másképp kell kimaszkirozni magát, mint a színpadon. Tudta, hogy a színek másképp hatnak a lencsén át és például a vörös feketének látszik. De azért mégis igénybe vette a maszkirozó embert, hátha az többet tud nála. Mikor benézett a tükörbe, látta, hogy a maszkirozás elég jól sikerült, de a maszkirozó nem csinált semmi olyant, amit ő maga ne tudott volna megcsinálni.

Ez megnyugtatta. Megkapta a szerepét és gyorsan átnézte. Annyi bizonyos, hogy nagyon rövid volt.

Aztán lement a tizenkettes számú diszlethez...

Dick Stewart a multkori ridegség helyett szokatlanul nyájasan üdvözölte. Úgy látszik, aki nem ijedt meg nyers modorától, azzal szemben barátságos volt.

— Készen van? Előkészült mindenre?

— A legrosszabbra is. Kezdhethük, amikor parancsolja.

— Oh, arra a jelenetre csak délután kerül a sor. Addig tanulja meg a szerepét.

— Már tudom — mondta Loránd mosolyogva.

— Az egész szerepet?

— Igen, Mr. Stewart. Mind a három mondatot...

Dick Stewart nevetett.

— Nézhetném addig a felvételt, amíg rámkerül a sor?

— Hogyne. Keritsen magának széket és üljön le valahová.

Mikor minden kész volt a felvételekre, megjelent Gloria Marlow is.

Körülnézett, és amikor meglátta Lorándot, odaintette magához: — Beszélni akarok magával, mielőtt magára kerül a sor. Tizenkét óra felé szünet lesz, akkor jöjjön be a bungalómba...

Egy külön kis bungalóban volt Gloria Marlow öltözője. Loránd odament löncsidőben, abban a hitben, hogy egyedül találja Gloriát. De egész nagy társaság volt már ott, mikor odaérkezett. Ott találta Stewartot, a rendezőt, ott volt Brand, a scénáriumíró, azonkívül egy borotvált arcú, egyszerű kis ember, akit a többiek nagy tisztelettel vettek körül.

Gloria bemutatta Lorándot a kis embernek.

Kiderült, hogy a kis ember Adolf Laendler, a vezér, az egész telep és sok millió dollár korlátlan ura. Stewart is mondott néhány dicsérő szót Lorándról, de Mr. Laendler nem felelt semmit, csak udvariasan bólintott.

Általában úgy látszott, hogy Adolf Laendlert semmi sem érdekli, kivéve Gloria. A férfiakra úgyszólván rá sem nézett. A pillantása, amelyben valami áhitatszerű gyöngédség volt, állandóan Gloria Marlow körül repkedett.

Mikor a férfiak elmentek, Gloria intett Lorándnak, aki azonnal megértette a jelzést.

Loránd visszamaradt, de nem voltak azért egyedül, mert a maszkirozó elkezdett dolgozni Gloria arcán. Gloriát azonban ez nem zavarta, hanem beszélgetni kezdett Loránddal.

— Szeretném, ha sikere lenne, — mondta neki — segíteni fogok magának...

— Végtelenül kedves magától, Gloria! Bevallom őszintén, már nem is mertem remélni, hogy ezt a szót: „segítség”, ismerik Hollywoodon.

— Pedig itt senki sem vitte semmire segítség nélkül.

— Elhiszem. De nem olyan könnyű segítőtársakat találni. Gloria mosolygott és megszorította Loránd kezét. — Olyan nehéznek találja?

Aztán gyorsan rövid tanácsokat adott. A maszkirozó ember közben glicerint csepegtetett Gloria szemébe, tekintettel a következő jelenetre, amelyben sirnia kellett...

Késő délután került csak a sor a hajóhid-jelenetre.

— Nézze, Mr. Lorand, — mondta Stewart — tulajdonképpen rövid az egész kis jelenet, nem lehet sokat csinálni belőle. Gloria jön le a hajóhídon, milliomoslánnyal, aki most érkezett meg a nászútról a fiatal férjével, akit M. Manuel játszik.

Loránd csak most látta, hogy a hajóhídon már ott áll egy másik színész is várakozva.

— Három riporter rohan a fiatal pár után, maga van az élükön. Maga tolatkodóan odalép Gloriához, aki elutasítja. Na, próbálja meg...

Gloria már jött is lefelé a hajóhídon egy csodálatos szörmebundában, kis kalappal a fején, karöltve a fiatal férjjel, Mr. Manuellel...

Loránd utánaszaladt néhány nagy lépéssel és útjába állt: — A New York Evening Post számára kérem...

— Nem vagyok hajlandó nyilatkozni...

Lejátszották az egész jelenetet.

— Rendben van — mondta Stewart — na most még egyszer az egészet.

És intett a mozifotografusnak és a gépészeknek. — Kamera! Forgatni...

Loránd azt vette észre, hogy Gloria a jelenet alatt hol idefordul, hol odafordul, de valahogy úgy csinálta a dolgot, hogy Loránd mindig szembe került a felvevőgéppel.

Mr. Manuel, aki a férjét játszotta, egyszerre abbahagyta a jelenetet és méltatlankodni kezdett.

— Kérem, ez a riporter el akarja lopni a jelenetet tőlem — szólt a fölháborodástól reszkető hangon a rendezőhöz.

— Á, ne okoskodjék — vágott vissza nyersen Stewart — magának elég nagy a szerepe és ebben a jelenetben úgysem maga a fontos...

A jelenet véget ért. Loránd elment lemaszkirozni magát. Mikor visszament Gloria bungalójához, már Gloria is kész volt.

A házivetítőbe mentek, ahol várni kellett egyideig Mr. Laendlerre, aki telefonon jelezte, hogy ő is meg akarja nézni a felvételeket. Végül megérkezett. Először is Gloriát kereste a szemével. Meglátta mellette Lorándot is és furcsa pillantást vetett rá.

Aztán elsötétedett a terem, a gép berregni kezdett és elkezdődött az aznap felvett jelenetek levetítése. Mikor a hajóhid-jelenetet kezdték vetíteni, Loránd hideg remegést érzett a gyomrában. Megjelent egy alak a vásznon, aki hasonlított hozzá. Ez ő volna?

Elakadt a lélegzete. De aztán megnyugodott. A riporter egész ügyesen viselkedett a vásznon. A hangja is kellemesen hangzott.

Mikor a vetítés befejeződött, Stewart, a rendező, odafordult Lorándhoz. — Jöjjön be az irodámba.

Bent jóakarattal kezdett beszélni. — Mr. Loránd, magának lehetőségei vannak a filmen. Karriert csinálhat, ha okosan viselkedik.

Loránd nem tudta tartóztatni magát, elvörösödött az örömtől. Aztán zavartan kérdezte:

— Mit ért azalatt Mr. Stewart, hogy okosan kell viselkednem? Mit kell tennem?

— Azt kérdezze inkább, hogy mit nem kell tennie? Azt a halk tanácsot adom, hogy ne forgolódjék sokat — legalább is nyilvánosan — Gloria Marlow körül. Nem hiszem, hogy ez tetszene Mr. Laendlernek. Ebben látom az okát annak, hogy amikor megemlítettem magát neki, nagyon hűvösen

felelt. Egyáltalán nincs elragadtatva magától. Lehet, hogy csak azért, mert folyton Gloria körül látja.

— Mr. Laendler szerelmes Gloria Marlowba?

— Nem tudom. Mr. Laendler nem nyilatkozott nekem és azt hiszem, hogy Gloria Marlownak sem. De sose lehet tudni, hogy mi megy végbe egy ember agyában, vagy éppen a szívében. A magam részéről megpróbálom magát behozni a következő képen André szerepére. Gloria szerelmesét fogja játszani. Ha sikerül a kép, ha jó lesz benne, egyszerre felkerülhet a csúcsra — a sztárok közé...

Gloria ült a kormánykeréknél. Loránd mellette. Az autó a Chateau felé robogott velük. A Chateauban szoktak vacsorázni a filmkolónia előkelőségei.

Loránd zsebében száz dollár volt, amit a kis szerep eljátszáért kapott. Ezt szánta a mai vacsorára. Meg akarta ünnepelni az első szereplését Hollywoodban.

— Pezsgőt? — kérdezte a sültnél Gloriától.

Gloria mosolyogva bólintott és amint a pincér megtöltötte a poharát, felemelte a habzó italt.

— A sikerére, Béla!

Olyan kedvesen ejtette ki a magyar nevet, hogy Loránd heves vágyat érzett, hogy ott helyben, rögtön mecsókolja. De nem lehetett a Chateauban, amely tele volt fiatalemberekkel...

Már a vacsora vége felé voltak, amikor Loránd észrevette, hogy a bár mellett egy kis ember áll és feléjük fordulva, átható pillantással nézi őket.

Adolf Laendler volt.

Gloria követte Loránd pillantását és szintén észrevette a bár mellett álldogáló Mr. Laendlert. Intett neki. — Hallo! Mért nem jön ide?

Adolf Laendler bólintott Gloria felé. De Lorándot szinte észre sem vette. Csak amikor odaért az asztalukhoz, biccentett a színész felé.

Loránd, aki intett a pincérnek, hogy hozzon újabb poharat, pezsgővel kínálta meg Mr. Laendlert, de ő hidegen rázta meg a fejét. — Köszönöm! Nem iszom pezsgőt! Nekem van egy limonádém, amit külön kevernek a számomra, sose iszom mást, csak azt... Majd idehozatom a bárasztaltól a limonádémat!

— Ezt illetet volna tudni — gondolta magában Loránd — akkor megmenekülhettem volna ettől a visszautasítástól... Nem vett többé részt a társalgásban, mert Mr. Laendler csak Gloriával foglalkozott.

Laendler most arról kezdett beszélni, hogy a következő képet, melynek esetleg „André és Lucienne” lesz a címe, mégsem a telepen fogják megcsinálni, hanem az eredeti helyszínen, Hawaiiiban.

— Hawaiiiban! — gondolta magában Loránd álmodozva — Hawaiiiban fogok együtt játszani Gloria Marlow-val...! Mekkora boldogság...! Ha ezt Pesten tudnák!

Gloria alkalmasnak látta a pillanatot, hogy elintézze Loránd ügyét. — Erről jut eszembe — mondta Mr. Laendlernek — hogy André szerepére a legalkalmasabb volna Mr. Loránd. Dick Stewartnak is ez a véleménye...

Adolf Laendler arcáról eltűnt a mosoly. Úgy nézett Lorándra, mintha most látná először. Aztán azt kérdezte: — Hol játszott eddig?

Loránd hirtelenében nem is tudott felelni. Hát már örökké üldözni fogják ezzel a kérdéssel?

Gloria szólt közbe, olyan gesztussal, mintha újra bemutatná Mr. Lorándot. — Mr. Loránd... egy riporter szerepét játszotta...

— Hm... — mondta Mr. Laendler vontatottan — nem emlékszem... Különben is ez a kérdés már el van döntve. André szerepét Lewis Carlo fogja játszani!

— Oh — felelte Gloria Marlow és az arcán meglátszott a csalódás — nem tudtam, hogy a szerep már ki van osztva...

Adolf Laendler felállt az asztaltól, olyan arccal, amin meglátszott, hogy nem lehet vele vitatkozni. — Jobban teszi, Gloria, ha nem éjszakázik, hanem most szépen hazamegy és kipihen magát...

Megsimogatta Gloria kezét, Loránd felé biccentett egyet, aztán indult a kijárat felé. Mikor eltűnt a kijárat pálmái mögött, Gloria odafordult Lorándhoz.

— Sajnálom... Én mindent megpróbáltam... De azért ne búsuljon — tette hozzá halkán egy pillanat múlva — majd kap valami más szerepet... Talán jobbat is!

Ezt azonban kissé csüggedten mondta. Látszott az arcán, hogy maga sem hiszi el, amit mond. És Loránd tudta, hogy vége mindennek. Vége a karrierjéről szőtt álomnak. Ha Gloria Marlow nem tudta keresztülvinni, hogy megkapja ezt a

szerepet, akkor már semmi sem segít többé! Nincs szerencséje!

Erezte, hogy Gloria keze a kezére téved. — Jöjjön — suttogta Gloria — fojt ez a levegő. Menjünk valahová. Menjünk a tengerpartra...

Az autó a tengerpartra vezető úton repült. Gloria egyik keze a kormánykeréken volt, a másik Loránd kezében pihent...

Egyszerre egy imbolygó alak tűnt fel a zúgva rohanó kocsí előtt. Mintha a homályból bukkant volna elő. Gloria hirtelen teljes erejével ráhágott a fékre. De már késő volt.

Az imbolygó alak tompa zuhanással eltűnt a kocsí előtt.

Gloria rémült sikolyt nyomott el.

— Elütöttük...?

Ekkor már állt az autó. Loránd kiugrott a kocsiból.

— Ez az ember részeg lehetett! — mondta halkan, megdöbbenve.

Az eltűnt ember ott feküdt pár lépésnyire a kocsitól a járda közelében. Odáig taszította a lökés ereje. A fejéből csöpögött a vér. Kopott, sáros ruhája több helyen elszakadt.

— Meghalt? — kérdezte Gloria egész testében reszketve.

— Nem tudom — felelt Loránd halkan.

Körülnézett a széles boulevardon, mely néptelen volt ebben a pillanatban.

— Itt csak egy megoldás van. Beteszem az embert a kocsiba és elviszem egy kórházba. De magának nem szabad velünk jönni, Gloria. Magát nem látta senki, én hajtottam a kocsit... Majd én elintézem a dolgot. Menjen...

— Nem — mondta Gloria reszketve — tudni akarom, mi történik magával.

— Menjen el innen, Gloria. Vegyen egy taxit és siessen haza. Értse meg, az újságok nagy lármát fognak csinálni ebből. Orgiáról fognak írni! Kiszinezik, hogy maga mulatás után, részegen hajtotta a kocsit. És halálra gázolt egy embert. Tönkretehetik magát, vége lesz a karrierjének. Bojkottálni fogják, ellenségei gondoskodnak majd róla. Nem szabad, hogy itt találják. Velem nem történhetik nagy baj. — Megfogta a nő karját. — Menjen, amíg valaki meg nem látja... menjen, drágám! Siessen el innen!

Gloria habozva állt. Mintha csak most értette volna át

mindazt, amit Loránd mondott, ijedség csillant fel a szemében. Aztán megfordult és futni kezdett visszafelé. Magas-sarkú estélyi cipője kopogott a járdán, amíg a következő ucca sarkáig ért. Ott befordult a melléukcába. A cipősarok kopogása egyenletes lett és egyre távolabról hangzott. Aztán csend lett....

Loránd az elgázolt emberhez lépett. Föléje hajolt, meg akarta tudni, hogy ver-e még a szíve? De nem hallott semmit. Izgatott volt, nem mert soká vizsgálgódní. Megpróbálta felemelni az embert, de olyan nehéz volt, mint egy kövekkel telt zsák. Verejtékezve vonszolta a kocsíhoz.

Ekkor egy másik autó lámpái tündek fel a boulevardon. A fénykéve gyorsan közeledett, majd mikor közel ért, megállt.

Egy cirkáló rendőrautó volt, amelyen két rendőr ült. Az egyik leugrott és Lorándhoz lépett. — Mi az? Mi történt itten?

— Itt találtam az út szélén ezt az elgázolt embert — mondta Loránd —úglátszik, valaki elütötte és itthagya. Gondoltam, beviszem a kórházba...

A rendőr segített betenni az elgázolt embert Gloria kocsijába, aztán odaült előre Loránd mellé. — All right. Hajtsón a kórházba. Aztán a rendőrségre megyünk. Ott majd elmondhatja, hogy történt az eset?

A rendőr hangján érezni lehetett, hogy kételkedik Loránd szavaiban.

Loránd megtörölte a homlokát, mikor a kórház elé értek. A homlokán verejtékcseppek gördültek alá...

A rendőr becsöngetett a kórház kapuján. Nemsokára ki-jött egy inspekciós orvos, aki megnézte az elgázolt embert. Aztán intett a köréje gyűlt ápolóknak, akik megfogták a nehéz testet, hordágyra tették és bevitték a kórházba...

Loránd fellelegzett. — Hálistennek, nem halt meg!

— Gyerünk a rendőrségre — mordult fel a rendőr.

Az egyik rendőrőrmester felismerte a hosszú, sárga autót.

— De hisz ez Gloria Marlow kocsija...!

Bent, az éjjeli szolgálatos rendőrtiszt előtt, vallatni kezdték Lorándot.

— Hogy került az a kocsí magához?

— Nyugodt lehet, hogy nem loptam — nyögte Loránd.

Köhögni kezdett, hogy palástolja zavarát, mert hirtele-
nében semmi okos gondolat nem jutott az eszébe. Hogy
magyarázza meg, miként jutott a kocsihoz? Kölcsön kapta
Gloria Marlowtól? Ezt meg kellett volna előb Gloriával
beszélni.

Elhatározta, hogy a kényes kérdésekre egyáltalán nem
fog felelni. Reggelig majd csak eszébe jut valami okos mese,
amivel Gloriát teljesen tisztázhatja. Bizonyos, hogy ott tart-
ják reggelig. Ha közben meghal az áldozat, akkor valószínű-
leg tovább is. Akkor a vád: gondatlanságból okozott em-
berölés...

A rendőrtiszt már most is úgy kezelte Lorándot, mint egy
gonosztevőt. Az egyik rendőr bejött és jelentette, hogy a
sárga autó oldaltáskájában egy üveg brandyt találtak. Az
üveg csak félig van tele.

— Az az enyém — mondta Loránd — de nem ittam be-
löle... Csak egy keveset!

A rendőrtiszt megnyomott egy gombot és bejött a ren-
dőrörvos.

— Mindjárt kiderül, hogy mennyit ivott. Részegen haj-
totta a kocsit, mi?

A rendőrvos vizsgálni kezdte Lorándot.

Ekkor felnyitott az ajtó és — Adolf Laendler jött be, mö-
götte pedig Gloria.

Mr. Laendler odalépett a rendőrtiszthez.

— Adolf Laendler vagyok — mondta egyszerűen, de nyo-
matékosan — ez a gentleman... Mr. Loránd... a vállala-
tomnál dolgozik. Miről van szó?

Most látszott meg, hogy ennek a kis embernek milyen
hatalma van. Mintha varázslatos csengése lenne a nevének!

A rendőrtiszt tisztelettel állt fel és a hangja egyszerre
udvarias lett. Még mosolygott is. — Csekélység az egész,
Mr. Laendler. Csak kihallgattuk Mr. Lorándot. Nagyon egy-
szerűnek látszik az egész eset. Egy pillanat türelmet! Azon-
nal jelentést kérek a kórházból...

Tárcsázott a telefonon. Az arca derült volt, amikor letette
a kagylót. — Semmi komolyabb baja az áldozatnak. Tök-
részeg még most is. Tele van alkohollal. Persze, azért eltart
pár hétig, amíg kikerül a kórházból, mert beverte a fejét.
De ez a saját hibájából történt...

A rendőrtiszt Loránd felé fordult. — Ön szabad, Mr. Lo-

ránd. Majd értesíteni fogjuk, ha esetleg újabb kihallgatásra lesz szükség...

Mikor kint álltak mindhárman a kapu előtt, Loránd odafordult Mr. Laendlerhez: — Köszönöm!

— Nincs mit, — felelte a kis ember — Gloria elmondott mindent. Maga nagyon szépen viselkedett. Ha Gloria belekerült volna az ügybe, országos botrány lett volna. Valószínűleg a karrierjébe került volna és nekem rengeteg pénzembe... Jöjjön be holnap fél tizenkettőkor az irodámba!

Halvány mosoly jelent meg az arcán.

— Tudja — folytatta csendesen — egészen ügyesen csinálta a multkor azt a kis szerepet. Azt a riportert. Majd találunk magának egy jobb szerepet is. Lewis Carlot még nem szerződtettem le véglegesen. Megpróbálhatjuk, hátha maga csakugyan jobb lesz André szerepében...

— Köszönöm — rebegette Loránd elfulladt hangon.

— Ne köszönjön semmit, — felelte Laendler kissé nyersen — nem szivességről van szó! Nem adnék magának még egy statisztaszerepet sem, ha nem gondolnám, hogy tehetőséges.

Laendler most Gloriára nézett, akinek gyanusan fénylett a szeme. Igen, a két szeme sarkában valami csillogó nedvesség jelent meg. De ezek most nem voltak glicerín-könyvek...

Mr. Laendler fájdalmas, furcsa mosollyal mondta:

— Kár, hogy nincs kéznél egy mozifotografus, Gloria, hogy lekapathatná magát...

Beszállt az autójába és onnan szólt vissza, mintha áldását adná rájuk:

— Na, menjeteek szépen haza, gyerekek...

Elrohogott. Gloria hosszan nézett utána.

— Drága emberke... — mondta — úgy szeretem, mint az apámat. És sokszor magam is sajnálom, hogy — nem tudom másként szeretni...

Ott álltak a nagy, sárga autó mellett. De Gloria nem akart beszállni.

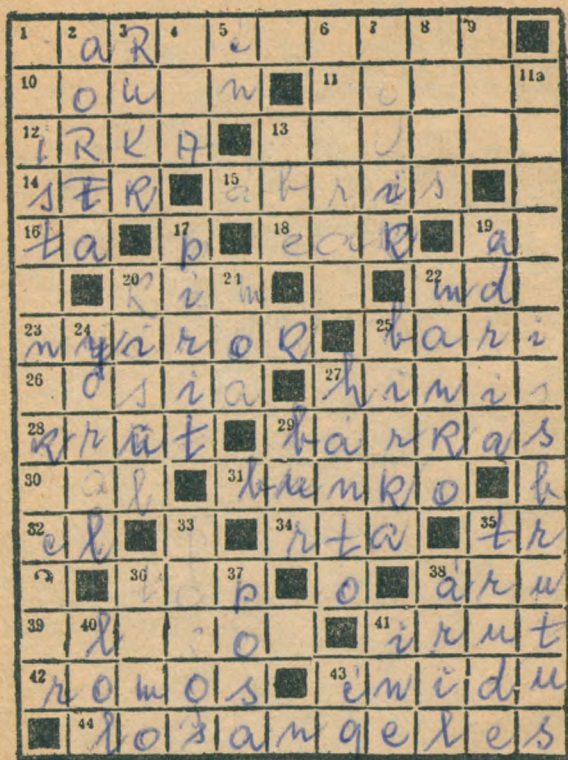
— Nem merek többé beülni. Majd a sofőr hazahozza. Vegyünk egy taxit...

A taxiban Loránd kinyújtotta a kezét. A következő pillanatban az ajkuk összetapadt. Loránd most nem gondolt arra, hogy mit szólnának mindehhez Budapesten? Mit szólni? (Folytatása a 32-ik oldalon.)

A 661-IK KERESZTREJTVÉNY.

Vizszintes: 1) Nagy Károly a franciáknál, az 1-ső kockában kétbetűs mássalhangzó, 10. Szajnaparti város, Bováriné-ből ismert, 11. Szudán az Ókorban, az az operabeli Aida hazája, 12. Füzet, 13. H-val elől római császár, 14. Magánhangzótlanul, mint pék, ezt csinálom, 15. Ábrahám népiesen, 16. L-lel a végén edény, 18. Egyiptom és Szíria rövidéletű frigye, 19. M..., a kínai Sztalin, 20. Szőke filmszépség keresztnéve, 22. g-val a végén: kínai császári dinasztia, 23. Ilyen mirigy is van, 25. Kis bárány becézve, 26. Opaleszkáló festék, 27. Brahma vallásu indiai, 28. Vissza: török, németül, 29. Nagyméretű csónakkal fuvarozó, 30. Angolna angolul, 31. Furkósbót, 32. Ide ellenkezője, 34. Ao..., főütőér, 35. Magánhangzótlanul disznó műveli, 36. Angol csucs, 38. Adásvétel tárgya, 39. H-val elől: a muzsák lakóhelye a görög mitológiában, 41. Vissza: „H” közbeszúrásával 2. betűnek, magyar író, 42. Ostrom által megviselt pesti ház, 43. Vissza: az 1-ső világ-háborúban fontos olasz város volt, 44. Város az USA nyugatán.

Függőleges: 1. Hires kurtizán, az 1-ső kockában kétbetűs mássalhangzó, 2. Azonos a 34-essel, 3. Munkáscsoportban nagy teher megmozdításánál: kiáltás 2-ik része, 4. Bibliai nőalak, 5...magam, sajátmagam, 6. A skótok szentje, 7. Vissza: legdurvábban elküld, 8. „O” közbeszúrásával 2-iknek: nekünk latinul, 9. Duplázva az olasz huj-huj, 11a. Ketten Julius Caesar történetében, az 1-ső 8 betű, 13. A 15-ös Amerikában, 17. Szelet kenyeret süt, 19. Vissza: a fiumei tenger, 20....a szeme, szégyenli magát, 21. Francia enyém, 22. Béna támasza, 24. Vissza: a király franciául, 25. Bárány, 27. L-lel a végén: kukoricáról leszedi a zöld burkolatot, 29. Holland származású délafrikai, 33. Bot is, fegyver is, 35. Német nőinév, 36. R-rel a végén: indonéz sziget, 37....bácsi, magyar mesemondó, 38. Vissza: pénzegység, 40. A-val a végén: nőalak a Paraszttbecsület-ből, 41. Vissza: z...t, tetőpont, 43. Lángol.

A 660. KERESZTREJTVE NY MEGFEJTÉSE:

Vízszintes: 1. Corialanus, 11. Menza, 20. Barak, 24. Bullrun, 27. Ottakring, 29. Amazonas, Rio, 32. Sikság, 34. Korvett, 48. Római, 50. Kuruc, 51. Somogyvári.

Függőleges: 1. Csók és más semmi, 2. Ozora, 9. Szóda, 11a. Amerigo Vespucci, 13. Barlangvasút, 22. Blakk, 24. Torino, 31. Faraó, 38. Gyónás, 40. Kapor.

nának hozzá, ha tudnák, hogy a jövő héten megy Hawaiiba filmezni és Gloria Marlow lesz a partnere! És nemsokára az egész világon fogják játszani a képeit!

Most indul a világsiker felé...

Loránd most nem gondolt Budapestre, sem Hawaiira, minden olyan messze volt, minden olyan valószínűtlennek látszott. Csak Gloria volt közel: ott feküdt a karjaiban. Olyan pillanat volt ez, amelyben mintha megállna az élet...!

— Gloria... — mondta Loránd.

Egy puha, selymes ujjacska tapadt a szájára.

— Csitt, — suttogta Gloria — most ne beszélj...

— V É G E. —

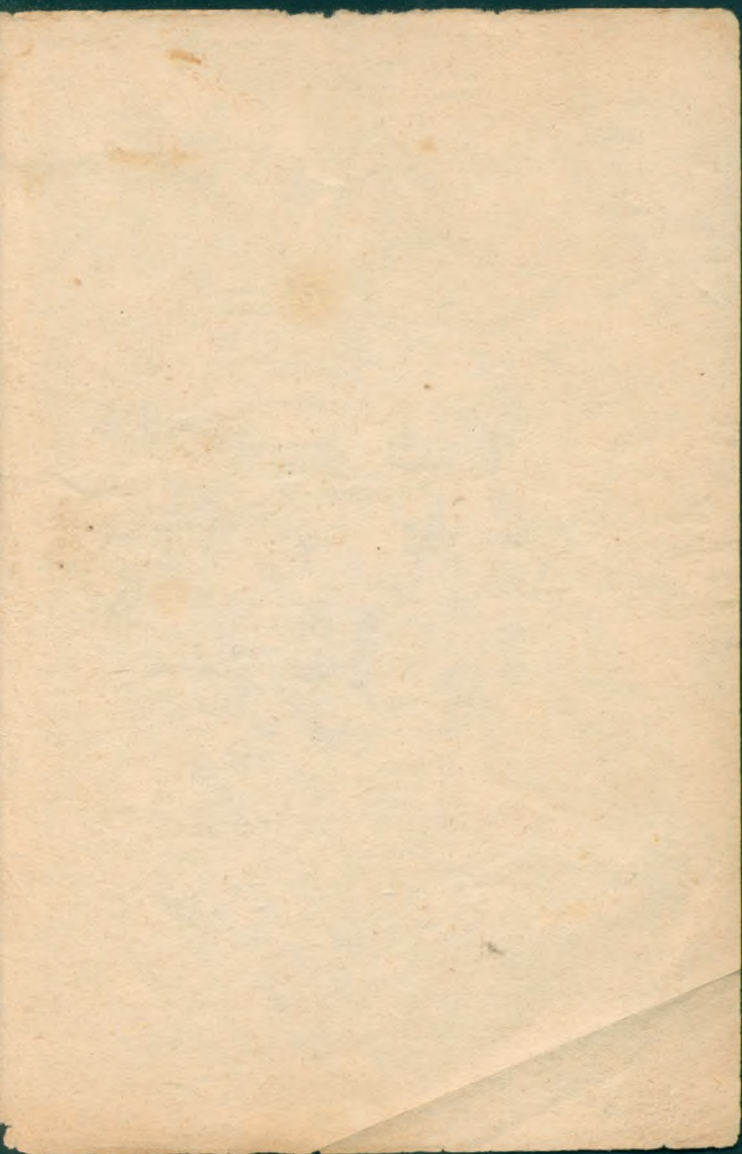
Jövő héten:

Görög László: AZ ÁRULÓ CSÓK.

Cimünk csak: T. A. POB 666.

Second Edition T. A. 1963. All Rights reserved.

The Amalgamated Printing Company, T. A., Harakevet 52.

V
R